

§ 17

Svar på motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar (KSKF/2016:327)

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen bifalles och kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram riktlinjer för skolors och förskolors utformning.
2. Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige under tredje kvartalet 2017.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion om att upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar, med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar. Riktlinjerna ska gälla yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet. Meningen är att Eskilstuna kommun också tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden. I motionen nämns ett antal kommuner där riktlinjerna gjorts tvingande, och i sin reservation till Torshälla stad nämnds beslut anger ledamoten tillika motionären Magnus Arreflod att ett av syftena med motionen är just att göra rekommendationen om storlek tvingande. Detta står dock inte uttalat i motionens att-satser.

Motionen remitterades till stadsbyggnadsnämnden, barn-och utbildningsnämnden samt Torshälla stads nämnd. Som svar på motionen har barn- och utbildningsnämnden och Torshällas stads nämnd hänvisat till ett pågående uppdrag, som dock inte är formulerat eller preciserat från politiskt håll. Stadsbyggnadsnämnden är positiv och har tillfört en del aspekter till ärendet som bidragit till en tydligare formulering av detta förslag till beslut utan att gå ifrån grundtanken i motionen.

Kommunledningskontoret föreslår att motionen bifalles.

Finansiering

Finansiering sker inom ramen för kommunstyrelsens budget.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Beslutet kommer att medföra ökad effektivitet i hanteringen av bygglovsärenden och säkra att skolor och förskolor i Eskilstuna även i framtiden ger möjlighet till fysisk aktivitet och god hälsa.

Yrkanden

Jari Puustinen (M) yrkar på följande ändringar i punkterna 1 och 2 i kommunledningskontorets förslag till beslut:

- att *invändigt och utvändigt* stryks i punkten 1.
- att en redaktionell ändring görs i punkten 2, där årtalet ska vara 2017.

Kim Fredriksson (SD), Jimmy Jansson (S), Arne Jonsson (C), Ingrid Sermeno Escobar (-), Erika Rydja Sandvik (L) och Maria Chergui (V) instämmer i Jari Puustinens (M) ändringsyrkanden.

_____

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

Motion till kommunfullmäktige

Upprätta riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar

Bra skolgårdar med tillräckliga friytor är en viktig fråga som inte får underskattas. Skolgårdar som inbjuder till fri lek är betydelsefulla för likväl fysisk, social som mental hälsa. Forskning visar att tillgång till skolgårdar med varierad vegetation och topografi har en positiv inverkan på barns lek och därmed deras utveckling och skolresultat. Att tidigt skapa vanor med mycket rörelse, inte minst utomhus, är även en bra investering för ett framtida fysiskt och psykiskt välbefinnande. Att bedriva pedagogisk verksamhet i utomhusmiljöer kan dessutom förstärka inläringen och utgöra ett komplement till undervisningen i klassrummet för alla skolans ämnen.

Skolgårdens betydelse för barns lek, lärande och hälsa lyfts bland annat fram i Boverkets rapport ”Gör plats för barn och unga! – En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö” (rapport 2015:8). Den rapporten visar även på hur goda utemiljöer vid skola och förskola kan åstadkommas och utvecklas genom fysisk planering och utformning. Rapporten ligger också till grund för de allmänna råd som Boverket arbetat fram för skolgårdar (2015:1).

Trots att Boverket arbetat fram allmänna råd för skolgårdar så visar en undersökning som Statistiska centralbyrån (SCB) har gjort att skolgårdarnas genomsnittliga storlek minskar på flera håll i landet. På vissa ställen finns det inga skolgårdar alls. I till exempel Uppsala kommun är sju procent av skolgårdarna för små, i Blekinge är siffran tio procent.

Eskilstuna kommun saknar idag egna mål och riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. En konsekvens av detta blir att bedömningar blir olika i fall till fall och att det saknas en tydlig hållning i att prioritera de värden som en bra skolgård med tillräckliga friytor medför.

Många kommuner i landet har antagit egna lokala riktlinjer som omfattar både yta och kvalitet för sina skolgårdar. Kommuner som Uppsala, Huddinge, Göteborg, Lund och Malmö har till exempel antagit riktlinjer som säger att skolgårdar ska ha 30 kvadratmeter eller mer per barn.

Vi anser att det finns ett stort behov av att ta fram lokala riktlinjer för att på allvar kunna värna och utveckla trygga, säkra, stimulerande och nära utemiljöer.

Mot bakgrund av vad som ovan framförts yrkar Miljöpartiet:

- att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.
- att Eskilstuna kommun tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Magnus Arreflod (MP)

Marielle Liikanen (MP)

Miljöpartiet de gröna i Eskilstuna
Kungsgatan 10
632 20 Eskilstuna

E-post: eskilstuna@mp.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion till kommunfullmäktige om att upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen bifalls och kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram riktlinjer för skolor och förskolors utformning invändigt och utvändigt.
2. Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige under tredje kvartalet 2018.

Sammanfattning

Som svar på motionen har barn-och utbildningsnämnden och Torshällas stads nämnd hänvisat till ett pågående uppdrag, som dock inte är formulerat eller preciserat från politiskt håll. Stadsbyggnadsnämnden är positiv och har tillfört en del aspekter till ärendet som bidragit till en tydligare formulering av detta förslag till beslut utan att gå ifrån grundtanken i motionen. Kommunledningskontoret föreslår att motionen bifalls med de förtydliganden som framgår av skrivelsen.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion om att upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar, med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar. Riktlinjerna ska gälla yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet. Meningen är att Eskilstuna kommun också tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden. I motionen nämns ett antal kommuner där riktlinjerna gjorts tvingande, och i sin reservation till Torshälla stad nämnds beslut anger ledamoten tillika motionären Magnus Arreflod att ett av syftena med motionen är just att göra rekommendationen om storlek tvingande. Detta står dock inte uttalat i motionens att-satser.

Motionen remitterades till Stadsbyggnadsnämnden, Barn-och utbildningsnämnden samt Torshälla stads nämnd. Samtliga har svarat.

Barn- och utbildningsnämnden och Torshälla stads nämnd hänvisar till att kommunledningskontoret redan har ett uppdrag att ta fram standardiserade utformningar för förskola och skola där även utemiljön för barn och elever innefattas. Dessa två nämnder menar att motionen därmed är besvarad. Detta arbete är dock ett initiativ på tjänstemananivå.

Stadsbyggnadsnämnden är positiv till motionen då den menar att kommunala riktlinjer skulle minska handläggningstiden för detaljplaner och bygglov. Stadsbyggnadsförvaltningens arbete skulle underlättas om det utöver de angivelser om lämpligt antal kvadratmeter per barn som Boverket anger i sina allmänna råd även fanns kvalitativa mål och krav. Enbart kvadratmeterangivelse är ett trubbigt verktyg som inte tar hänsyn till faktorer som delade raster, närhet till parker med mera.

Stadsbyggnadsnämndens positiva yttrande sammanfaller alltså inte helt med motionärernas avsikter. Nämnden påpekar att tvingande regler vad gäller yta gör det svårt eller omöjligt att alls anlägga skolor i centrala Eskilstuna.

Stadsbyggnadsnämndens förslag till beslut innebär bifall på villkor att riktlinjerna ”tar hänsyn till olika stadstyper” och att Stadsbyggnadsförvaltningen finns representerad i arbetet. Stadsbyggnadsnämnden vill också att de framtida riktlinjerna ska gälla alla typer av skolor, inte enbart de kommunala. Detta lär bli fallet automatiskt om riktlinjerna antas av kommunfullmäktige.

Det arbete som pågår och som Barn- och Utbildningsnämnden och Torshälla stads nämnd hänvisar till i sina yttranden har börjat under november 2016 och tar nu fram funktionsprogram för skola och förskola, in- och utvändigt. Utifrån dessa kommer man att ta fram det man kallar koncept. Koncepten kan beskrivas som krav med en viss flexibilitet där färre kvadratmeter lekyta kan kompenseras av exempelvis fler träd eller klätterställningar med mera. I denna grupp är Stadsbyggnadsförvaltningen enligt önskemål representerad. Arbetet tar redan idag hänsyn till de fyra aspekterna yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet som anges i motionen. Det finns dock inget politiskt beslut angående arbetet och inget slutdatum.

Det är viktigt att i arbetet ha med ett barnperspektiv. Det finns ett starkt tryck från både föräldrar och skolaktörer att bygga skolor och förskolor i centrum. Detta medför en risk att ytan för utomhusaktivitet krymper mer än vad som egentligen är bra för barnen. Ytan är inte den enda aspekten som avgör om en skolgård eller förskolegård är acceptabel, men möjligheten att under vissa omständigheter ersätta rekommenderad yta med andra installationer får heller inte leda till en obegränsad minskning av ytan för utelek.

Finansiering

Finansiering sker inom ramen för kommunstyrelsens budget.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Beslutet kommer att medföra ökad effektivitet i hanteringen av bygglovsärenden och säkra att skolor och förskolor i Eskilstuna även i framtiden ger möjlighet till fysisk aktivitet och god hälsa.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
Kommundirektör

Marita Skog
Utvecklingsdirektör

Beslutet skickas till:
Barn- och utbildningsnämnden
Torshälla stads nämnd
Stadsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen

§ 55

Yttrande gällande motion om upprättade riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar (BUN/2016:298)

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anse motionen besvarad.

Reservation

Faisal Hassan (MP) reserverar sig mot beslutet.

Monicka Larsson (V) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:
Jag yrkar bifall till Miljöpartiet de grönas motion om att upprätta riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar.

När vi bygger nya eller renoverar befintliga förskolor och skolor måste vi tänka långsiktigt. Förskolorna och skolorna kommer att användas under en lång tid framöver, i 50-100 år. För att stärka barnens hälsa och därmed deras skolresultat måste barnen ha tillgång till en tillräckligt stor skolgård. Barnen behöver en tillräckligt stor friyta för att möjliggöra en positiv utveckling såsom hälsa, social utveckling, integration, lek, rörelse och pedagogisk utveckling.

Enligt Boverket är 30 kvm friyta per barn inom grundskolan vad som rekommenderas. FN:s barnkonvention säger att "Barnets bästa ska styra alla beslut som rör barnet". Plan- och bygglagen (2:7) säger att barn ska ha "lämpliga platser för lek, motion och utevistelse".

Vänsterpartiet trycker på vikten av att utforma tydliga riktlinjer utifrån Boverkets rekommendationer som ska ligga till grund vid alla nybyggnationer/renoveringar som rör barns skolgårdar och som inte kan underskridas.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion – Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande

- Att Eskilstuna kommun tillämpar dess riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

24 februari 2015 fattade Boverket beslut om Allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet. Vid nyetablering eller ombyggnation bör man särskilt ta hänsyn till friytans storlek, utformning, tillgänglighet, säkerhet och förutsättningarna att bedriva ändamålsenlig verksamhet. Med ändamålsenlig verksamhet menas att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är avsedd för.

Kommunledningskontoret har ett uppdrag att ta fram standardiserade utformningar för förskola och skola. I uppdraget ingår även utemiljön för barn och elever. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer att delta i framtagandet. Arbetet påbörjas under hösten 2016.

Yrkanden

Faisal Hassan (MP) och Monicka Larsson (V) yrkar bifall till motionen.

Lars G Linder (S), Lillemor Nordh (C) och Rebaz Sanar (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det utöver förvaltningens förslag finns ett yrkande om bifall till motionen.

Ordföranden föreslår en propositionsordning där förvaltningens förslag ställs mot Faisal Hassan (MP) med fleras yrkande om bifall till motionen. Nämnden godkänner propositionsordningen.

Vid ställd proposition på förvaltningens förslag mot Faisal Hassan (MP) med fleras yrkande om bifall till motionen finner ordföranden att nämnden beslutat att bifalla förvaltningens förslag.

_____
Utdrag till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

Barn- och utbildningsnämnden

Yttrande över motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar

Förslag till beslut

Motionen anses härmed besvarad.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion – Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.

- Att Eskilstuna kommun tillämpar dess riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Yttrande

24 februari 2015 fattade Boverket beslut om Allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.

Vid nyetablering eller ombyggnation bör man särskilt ta hänsyn till friytans storlek, utformning, tillgänglighet, säkerhet och förutsättningarna att bedriva ändamålsenlig verksamhet. Med ändamålsenlig verksamhet menas att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är avsedd för.

Kommunledningskontoret har ett uppdrag att ta fram standardiserade utformningar för förskola och skola. I uppdraget ingår även utemiljön för barn och elever. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer att delta i framtagandet. Arbetet påbörjas under hösten 2016.

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Åsa Lundkvist
Förvaltningschef

Fredrik Westberg
Ekonomichef

§ 68

Yttrande över remiss - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar (TSN/2016:105)

Beslut

Yttrandet antas och skickas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Motionen anses besvarad enligt Torshälla stads nämnds yttrande.

Reservation

Magnus Arreflod (MP) reserverar sig mot beslutet (bilaga A).
Solveig Pohjola (V) reserverar sig mot beslutet (bilaga B).

Ärendebeskrivning

Torshälla stads förvaltning ger i skrivelse, daterad den 5 september 2016, förslag till beslut.

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion – Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.
- Att Eskilstuna kommun tillämpar dess riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Yttrande

Den 24 februari 2015 fattade Boverket beslut om Allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet. Vid nyetablering eller ombyggnation bör man särskilt ta hänsyn till friytans storlek, utformning, tillgänglighet, säkerhet och förutsättningarna att bedriva ändamålsenlig verksamhet. Med ändamålsenlig verksamhet menas att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande

avsedd för.

Kommunledningskontoret har ett uppdrag att ta fram standardiserade utformningar för förskola och skola. I uppdraget ingår även utemiljön för barn och elever. Torshälla stads förvaltning kommer att delta i framtagandet. Arbetet påbörjas under hösten 2016.

Föredagande: Therese Nilsson

Yrkanden

Lars-Göran Karlsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
Magnus Arreflod (MP) och Solveig Pohjola (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut:

- Lars-Göran Karlssons (S) bifall till förvaltningens förslag
- Magnus Arreflods (MP) med fleras förslag till bifall av motionen

Ordföranden föreslår en propositionsordning som innebär att de två förslagen ställs mot varandra. Torshälla stads nämnd godkänner propositionen.

Ordföranden finner att Torshälla stads nämnd har beslutat i enlighet med Lars-Göran Karlssons (S) yrkande, att bifalla förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

Reservation

Ärende 7 TSN/2016:105

Yttrande över remiss av motion – Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar

Miljöpartiet de gröna i Torshälla stads nämnd anser att motionen ska bifallas och reserverar sig emot beslutet.

För nästan alla barn är rörelse naturligt, en vanlig dag ägnas åt att springa, klättra och åt fysisk lek. Barn älskar att upptäcka smått och stort – en fjäril är lika spännande som en byggkran. Ta tillvara det genom att bygga förskole- och skolgårdar som uppmuntrar till fysisk lek och intellektuell utveckling genom att upptäcka sin närmiljö. En skolgård med utrymme för lek och spontanidrott är en signal för eleverna att rörelse är något positivt. Fysisk aktivitet är lika nödvändig som vitaminer! Den fysiska miljön kallas också för den tredje pedagogen; den första är barnet självt och dess kompisar, den andra är personalen. Alla tre är oundgängliga för ett barns lärandeutveckling.

Vi vill att Eskilstuna kommun ska tolka artikel 31 i FN:s barnkonvention, att barn har rätt till lek, vila och fritid, som att barn har rätt till fysisk lek och en aktiv fritid. Vi anser att Boverkets vägledning för skolbyggande, som rekommenderar minst 30 kvadratmeter friyta per barn, ska vara tvingande.

Låt oss skapa förskole- och skolgårdar med plats för spring i benen!

Magnus Arreflod

Miljöpartiet de gröna i Torshälla stads nämnd

Torshälla stads nämnd

Yttrande över remiss av motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar

Förslag till beslut

Yttrandet antas och skickas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Motionen anses besvarad enligt Torshälla stads nämnds yttrande.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion – Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.
- Att Eskilstuna kommun tillämpar dess riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Yttrande

Den 24 februari 2015 fattade Boverket beslut om Allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet. Vid nyetablering eller ombyggnation bör man särskilt ta hänsyn till friytans storlek, utformning, tillgänglighet, säkerhet och förutsättningarna att bedriva ändamålsenlig verksamhet. Med ändamålsenlig verksamhet menas att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är avsedd för.

Kommunledningskontoret har ett uppdrag att ta fram standardiserade utformningar för förskola och skola. I uppdraget ingår även utemiljön för barn och elever. Torshälla stads förvaltning kommer att delta i framtagandet. Arbetet påbörjas under hösten 2016.

TORSHÄLLA STADS NÄMND

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:
kommunstyrelsen

§ 221

Motion - Upprätta riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar (SBN/2016:375)

Beslut

Godkänna förvaltningens svar på motion om upprättande av riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar och överlämna det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) och Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion om att upprätta riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. I motionen yrkar motionärerna att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet. Vidare yrkar motionärerna att Eskilstuna kommun tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Yttrande

Behovet av lämpliga platser för lek- och utevistelse är allmänna intressen enligt Plan- och bygglagen (PBL) 2 kap. 7 §. Det allmänna intresset specificeras i 8 kap. 9 § andra stycket PBL där det anges att det ska finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Enligt rådande praxis har kommunen ansvar vid planläggning och bygglovsprövning enligt PBL att bestämma vad som är tillräckligt stor friyta för lek och utevistelse. Stadsbyggnadsnämnden har tillsyn över att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd följer plan- och bygglagstiftningen. Stadsbyggnadsnämnden är också tillsynsmyndighet för underhåll, säkerhet och tillgänglighet på lekplatser inom kommunen, vilket gäller alla lekplatser på kvartermark, skolgårdar, förskolegårdar och allmän plats enligt 8 kap. 15§ PBL.

Vid handläggning av detaljplaner och bygglov som berör skolor och förskolor saknar kommunen i dagsläget riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. Detta medför vid Stadsbyggnadsförvaltningens handläggning av detaljplaner och bygglov ett tidskrävande arbete att bedöma vad som är lämplig yta för lek- och utevistelse. Vidare saknas även kommunövergripande kvalitativa mål och krav för skolgårdsmiljöer vilket försvårar Stadsbyggnadsförvaltningens tillsynsarbete.

Boverkets allmänna råd ”Ge plats för barn och unga! – En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö” (rapport

Eskilstuna – den stolta Fristaden

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande

2015:8) anger rekommendationer för tillämpningen av PBL. Boverkets allmänna råd anger att ett rimligt mått för grundskola kan vara 40 kvm friyta/barn i förskolan och 30 kvm friyta/barn i grundskolan. Vid detaljplaneärenden i centrala Eskilstuna har Boverkets rekommenderade dimensioner visat sig vara svåra, eller omöjliga, att uppnå. Planavdelningens kartläggning av befintliga grundskolegårdar i stadsbyggnadsområdet visar även att såväl kommunala skolgårdar, såväl som friskolors gårdar generellt inte lever upp till de allmänna råden.

För Stadsbyggnadsförvaltningen är det viktigt i kommande arbete med riktlinjer att sätta en rimlig lägsta nivå för skolgårdsmiljöer i kommunen gällande både kvantitativa mål gällande ytor och kvalitativa mål inför projektering och tillsyn. Riktlinjerna bör ta hänsyn till olika stadstyper och hantering av skolgårdsmiljöer i mindre tätorter och på landsbygd.

Kommunledningskontoret har ett uppdrag att ta fram standardiserade utformningar för förskola och skola. I uppdraget ingår även utemiljön för barn och elever. Eftersom stadsbyggnadsförvaltningen handlägger ärenden som berör skolor med både kommunal och privat huvudman bör likabehandlingsprincipen följas och riktlinjerna bör således gälla för alla skolverksamheter oavsett huvudman inom kommunen.

Stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till upprättande av riktlinjer för skolgårdar. Riktlinjerna kan effektivisera arbetet med detaljplaner, bygglovsprövning och vid lokalisering av lägen för framtida skolor i den översiktliga planeringen. Riktlinjerna kan även bli ett underlag för huvudmän och fastighetsägare vid deras planering och i förlängningen förenkla plan- och byggprocessen som helhet. Eftersom riktlinjer för skolgårdar övergripande berör stora delar av Stadsbyggnadsförvaltningens verksamhet så bör Stadsbyggnadsförvaltningen finnas representerade under kommande arbete med framtagande av riktlinjer.

Yrkanden

Sarita Hotti (S), Benny Andersson (MP), Joel Hamberg (V), Jan Svensson (L) och Laszlo von Óvári (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

—
Utdrag till:
Akten
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande

Stadsbyggnadsnämnden

Motionssvar om upprättande av riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar

Förslag till beslut

Godkänna förvaltningens svar på motion om upprättande av riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar och överlämna det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) och Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion om att upprätta riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. I motionen yrkar motionärerna att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet. Vidare yrkar motionärerna att Eskilstuna kommun tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Yttrande

Behovet av lämpliga platser för lek- och utevistelse är allmänna intressen enligt Plan- och bygglagen (PBL) 2 kap. 7 §. Det allmänna intresset specificeras i 8 kap. 9 § andra stycket PBL där det anges att det ska finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Enligt rådande praxis har kommunen ansvar vid planläggning och bygglovsprövning enligt PBL att bestämma vad som är tillräckligt stor friyta för lek och utevistelse. Stadsbyggnadsnämnden har tillsyn över att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd följer plan- och bygglagstiftningen. Stadsbyggnadsnämnden är också tillsynsmyndighet för underhåll, säkerhet och tillgänglighet på lekplatser inom kommunen, vilket gäller alla lekplatser på kvartersmark, skolgårdar, förskolegårdar och allmän plats enligt 8 kap. 15§ PBL.

Vid handläggning av detaljplaner och bygglov som berör skolor och förskolor saknar kommunen i dagsläget riktlinjer för skolor och förskolors skolgårdar. Detta medför vid Stadsbyggnadsförvaltningens handläggning av detaljplaner och bygglov ett tidskrävande arbete att bedöma vad som är lämplig yta för lek- och utevistelse.

Vidare saknas även kommunövergripande kvalitativa mål och krav för skolgårdsmiljöer vilket försvårar Stadsbyggnadsförvaltningens tillsynsarbete.

Boverkets allmänna råd ”Ge plats för barn och unga! – En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö” (rapport 2015:8) anger rekommendationer för tillämpningen av PBL. Boverkets allmänna råd anger att ett rimligt mått för grundskola kan vara 40 kvm friyta/barn i förskolan och 30 kvm friyta/barn i grundskolan. Vid detaljplaneärenden i centrala Eskilstuna har Boverkets rekommenderade dimensioner visat sig vara svåra, eller omöjliga, att uppnå. Planavdelningens kartläggning av befintliga grundskolegårdar i stadsbyggden visar även att såväl kommunala skolgårdar, såväl som friskolors gårdar generellt inte lever upp till de allmänna råden.

För Stadsbyggnadsförvaltningen är det viktigt i kommande arbete med riktlinjer att sätta en rimlig lägsta nivå för skolgårdsmiljöer i kommunen gällande både kvantitativa mål gällande ytor och kvalitativa mål inför projektering och tillsyn. Riktlinjerna bör ta hänsyn till olika stadstyper och hantering av skolgårdsmiljöer i mindre tätorter och på landsbygd.

Kommunledningskontoret har ett uppdrag att ta fram standardiserade utformningar för förskola och skola. I uppdraget ingår även utemiljön för barn och elever. Eftersom stadsbyggnadsförvaltningen handlägger ärenden som berör skolor med både kommunal och privat huvudman bör likabehandlingsprincipen följas och riktlinjerna bör således gälla för alla skolverksamheter oavsett huvudman inom kommunen.

Stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till upprättande av riktlinjer för skolgårdar. Riktlinjerna kan effektivisera arbetet med detaljplaner, bygglovsprövning och vid lokalisering av lägen för framtida skolor i den översiktliga planeringen. Riktlinjerna kan även bli ett underlag för huvudmän och fastighetsägare vid deras planering och i förlängningen förenkla plan- och byggprocessen som helhet. Eftersom riktlinjer för skolgårdar övergripande berör stora delar av Stadsbyggnadsförvaltningens verksamhet så bör Stadsbyggnadsförvaltningen finnas representerade under kommande arbete med framtagande av riktlinjer.

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planavdelningen

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Anna Ekwall
Planchef

§ 107

Motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar (KSKF/2016:327)

Beslut

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod (MP) samt Marielle Liikanen (MP) har den 26 april 2016 lämnat in en motion - Upprätta riktlinjer för skolors och förskolors skolgårdar.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, upprättar lokala riktlinjer skolor och förskolors skolgårdar med avseende på yta, utformning, tillgänglighet och säkerhet.
- Att Eskilstuna kommun tillämpar dessa riktlinjer vid skoletableringar, nyproduktion, ombyggnationer och vid förtätning av befintliga skolområden.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande